

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 „ — „
 Melyben hárhoz hordva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 „ — „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 „ — „

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, szept. 11.

Lesz még egyszer ünnep...

Nem régen hasonló című cikkünkben irtunk a mai társadalom korrupciójáról, feltárva e romlás okát.

Nem szörványos jelenség az, nem is az emberek rosszabbak, mint régen voltak, hanem a társadalmat idáig vezető eszme agonizál, és annak bomlási termékei áradnak szét mindazon intézményeken, mik a végelgyengült liberálizmusból születtek.

Sohasem volt nagyobb ámitás, mely türhetetlenebbül terrorizált volna, mint a liberálizmus. Az a liberálizmus, melynek bölcséleti alapját hiveinek kilenczven százaléka nem ismerte s a mi kevés ismerte, az tudta, hogy kivihetetlen utópia az egész liberális bölcsélet. De jól elélték e bölcséleti theoria mellett az irástudók s a tömeg, hogy ő is irástudónak látszassék, farizeuskodott és a liberálizmus fanatikus hiveinek vallották magukat.

Pedig hát mit tud e tömeg a liberálizmusról?

Annyit, hogy a gazembereket felmenteni, egész az apagyilkosságig — liberális dolog; az eliteltekkel úgy bánni, ahogy becsületes korában sem nem bántak, sem bánni nem fognak — liberális dolog; a kereskedelmet inficziálni hamisítványokkal s erre ráfogni, hogy kereskedelmi szabadság — liberális dolog; minden szentet írásban, képben, színpadon kigunyolni — liberális dolog; vetett ágyat

színpadra hozni — még liberálisabb dolog; mindenféle jött-ment elemet egyenrangúvá tenni a még gyenge, mert kevés magyarral, ezek kedvéért tradíciókat is feláldozni, a mi ezeknek szemet szur, azt, bármily kedves legyen nekünk suba alá rejteni, — a legliberálisabb dolog; s pápistákat enni — a legisliberálisabb dolog.

Ezen utolsó pontnál az összes katolikus vallásból kiszakadt felekezetek összegyűltek s a liberálizmus fel is használta őket, valahányszor szekere kátyuba jutott. Huzzátok! ha a ti nyakatokat fel is töri a hám, de vigasztaljon, hogy a pápistákon meggyünk keresztül.

És huzzák a rozoga taligát s feltörte nyakukat a hám, sebeik sajgását most is érzik, a pápisták azonban — élnek.

Az idő halad, de az érzés igen-igen sokaknál még a régi s felekezeties türelmetlenségüket, még a liberális ostyában sem tudják lenyelni. Be sokszor láthatni, bár illetlenség is talán, vagy mi, hogy a társadalomban felekezeti érzelmeikkel hozakodnak elő, választásoknál felekezeti szempont vezeti őket s még a Krisztus keresztjétől is elvadultak. Mert ha Krisztust magukénak tartják is, azt hiszik, a keresztje, az — pápista.

Utóbbi időben, hogy a liberálizmus főrendásai alatt megingott a talaj, egész lelkiismeretlenül kulturharcot kezdtek, hogy más felé térítsék a bunkót, mely reájuk zudult.

Lapokat alapítottak tisztán a katolizmus pellengérezésére, mely igazán paraszt brutalitással turkál legszentebb

dolgainkban is és éppen azok a lapok, melyek a liberális párt hivatalos organumaként tolják fel magukat és szubvenziójuk révén annak is kell tartanunk, rögtön alkalmat vettek maguknak, hogy szintén a katolicizmus ellen forduljanak s némelyik ilyen lapnak protestáns szerkesztője annyira tért nyitott felekezeti gyűlöletének, hogy még a modorral sem törődik, melylyel legalább szalonképesen káromkodnék, ha már e nélkül nem tud el lenni a természete.

Uram te tudod, ha csak félannyi kitartás és lelkesedéssel küzdenének a haza érdekében, mint a mennyivel a katolikus egyház ellen, akkor már nem kellene féltetni önálló magyar hazánkat.

Pedig hát mi ellen küzdenek?

Magyarország lakosainak 60 százaléka katolikus, és a magyarság 60 százaléka szintén katolikus.

Ez kérem többség. Többség az összes lakossághoz viszonyítva és többség a tiszta magyar fajban. Hazafias dolog polgárháborút vívni akár karddal, akár sárral? A liberális felfogás szerint is a többség dönt. Tehát akkor a katolikusoknak van joguk diktálni ebben az országban is, a magyar faj keretén belül is. És ha a katolicizmusban csak félannyi türelmetlenség volna is, mint a liberálizmusból, vagy a felekezetekben, akkor volna csak okuk jajgatni, illetőleg nagyon is hallgatnának, mert mind elpusztultak volna már régen.

Mindezek mellett azonban a katolikus karaván halad tovább. A jelen pillanata nem nagyon fontos annak, kinek

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A hadgyakorlatok vendége.

(Vig história.)

Irta: Lovag Schlicht Károly.

Nádpataky kapitány rendkívül rossz kedvvel tért haza a szolgálatból. Szobájába térve, úgy becsapta az ajtót maga után, hogy az egész ház belerendült; azután legénye után kiáltott olyan hangon, melyből csak veszedelmet lehetett kiérezni: Lajos, azt a kutya rézáldóját a fejednek, hol van megint a pokolba az az...

A nagy zaj hallatára egy karsu és előkelően bájos fiatal hölgy lépett ki a folyósóra: Ugyan ne haragudj apus, ép az imént küldtem be Lajost a városba, de azt hiszem, hogy már itt is lesz nemsokára.

A kapitány még mormogott és kötölözködött egy kis ideig, a rossz hangulat azonban, mely e napon megszállotta, nem sokáig tudott ura maradni a kedélyének, mihelyt a lányával szembe került. Nádpataky szenvedélyes apai szeretettel csüngött egyetlen gyermekén, mióta

feleségének halála folytán kettecskén maradtak; a szép, üde és eleven lány, mintha ördöge volna, egy csapásra meg tudta változtatni apja komoly hangulatát s szétozlatni a gond-felhőket homlokán.

— Ugyan mi történhetett veled ma reggel apus? — kérdezte a lány, mikor a reggelire megterített asztalnál egymással szemben ültek — talán az őrnagy bosszantott fel megint, vagy az ezredes fejezte ki magát amugy magyarosan, érthetően azért, mert valamelyik kemény fejű közlegényed a gyakorlatot elhibázta?

Nádpataky futólag mosolygott: Ha csak enyiből állana az egész! — mondá — akkor tán nem is bosszankodnám. Tudod, hogy az ilyen megszokott csekélységek még az evéstől sem veszik el az étvágyamat. Velem egy sokkal komolyabb baj esett meg; az én századomat érte a kitüntetés, hogy a gyakorlatok vendégét hozzánk osztották be.

— Nem értem, mit beszélsz — válaszolt a lány. Kit érteszsz te a gyakorlatok vendége alatt?

— Mit, te katona szülők gyermeke vagy és nem tudod, hogy mi az a gyakorlatok vendége? Figyelj hát ide, megmagyarázom.

Hallottál már valamit a hadi iskoláról, ugye? Igen? No jó! A hadi iskolák arra valók, hogy az oda berendelt tisztek rendkívül sok száraz ismeretet, teoriát sajátítsanak el, gyakorlatais dolgot azonban egy körömfeketényit sem. Gyakorlat nélkül pedig nem ér a sok tanulás semmit, miért is ezek a kiszemelt tisztek nyaranta nagy szabadságot kapnak a hadvezetőségtől a végből, hogy a különböző fegyvernemeknél a szolgálatot tanulmányozzák, azért oda be is osztatnak. A gyalogos jön a lövassághoz, a tüzér avagy pattantjus a hidászokhoz és így tovább. Két évig tart ez a kalandozás, mely alatt az illető tiszt az összes csapattesteknél megfordul és a szolgálatot egész közlelől megismeri. Nekünk ezuttal egy fiatal huszárhadnagyot, bizonyos Boltai nevű urat, varrt a balsors a nyakunkba; mint legidősebb kapitányhoz, az én századomhoz osztották be őt.

— Aha, ő volt tehát az a csinos fiatal lovastiszt, a kivel ma az utcán találkoztam! — válaszolt Klára, a kapitány lánya. — Váltig törttem a fejemet, kit takarhat ez az uniformis, de nem tudtam rájönni. Hidd meg papa, festőien szép ember s az a szép zsinóros atilla olyan jól áll a deli természetéhez.

Iskolai idényre.
 Fiu- és leány-gyermekek teljes felruházására
 legolcsóbb bevásárlási hely

Fábry Testvérek
 kalap-, czipő- és divat-áruháza

Nagyvárad,
 Fő-utca és Zöldfa-utca.

Telefon szám 76.

Fiu és gyermek kész ruha raktár gyári árban.

élete örök. Az utban pedig, mely valóságos vesszőfutása volt az utolsó évtizedekben a katolicizmusnak, mely alatt mindig csak szitok és üvöltés kísérte, most hangos éljenzés riad belé.

A magyar ifjuság szava üdvözli azon szent eszméket, miket legkitartóbban a katolikus egyház hord zászlain és ismét szalonképessé akarja tenni a becsületet a társadalomban, a tisztességet az irodalomban és a magyar történelmi tradíciót egész közéletünkben.

E küzdelmükben a keresztre támaszkodnak az ifjak.

E jelben győzni is fognak. Kik? Az ifjak? A katolicizmus? Nem, hanem a haza elhanyagolt szent érdekei.

Ne a torok legyen ezután a hazafiság barométrumra. Takács Zoltán esete nagyon devalválta ezt a hazafiságot. Tegyenek valamit azok, kik hazafiaknak tartják magukat.

A liberális káromkodó szittyák pedig, bizony nem hazafiak, csak éretlen *hazaficzkók*.

Ez új szót egy liberális lap találta fel, fogadják kérem szeretettel.

P—y.

Az új huszkoronás bankjegyek.

Folyó hó 20-án megkezdte az Osztrák-Magyar-bank az új huszkoronás bankjegyek kibocsátását.

Az új bankjegyek 1900. márcz. 31-ről vannak kelteve, 135 mm. szélesek, 90 mm. magasak; színük vörös. Mindkét oldalukon vízjegy nélküli papírra vannak nyomva, egyik oldalon magyar, a másik oldalon német szöveggel. Közepén egy női fej látható: *Hungaria* a magyar, *Ausztria* a német oldalon, tojásdad keretben, mely alatt talapzaton gyermek áll és tart babérágat kezében. A talapzat előtt van a magyar állami címer, illetve az osztrák kétféjű sas. A talapzatra a magyar oldalon a büntetési határozat van nyomtatva: »A bankjegyek utánzása a törvény szerint büntetettik,« míg a német oldalon ugyane helyen az osztrák habarék jelzésére *nyolcz* nyelven van felírva, hogy »husz korona.«

Az egészet 5 mm. széles keret foglalja körül, melyben a magyar oldalon diszitmények, e szám: 20 és a »husz korona« felírás, a német oldalon pedig ezenfelül az alsó részen a büntető figyelmeztetés látható. A felülnyomat színe zöld.

A jelszóveg a bank cégjegyzésével a jegy magyar szövegű írásmezéjében ekként hangzik:

»Az Osztrák-magyar bank ezen bankjegy ellenében bécsi és budapesti főintézetinél kívánatra azonnal fizet

Hús Koronát

törvényes ércpénzben. Bécs, 1900. márcz. 31-én,
OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

B i l i n s k i,

kormányzó.

Gold,

főtanácos.

Mecenseffy,

vezértitkár.

a német szövegű oldalon pedig:

»Die Oesterreichisch-ungarische Bank zahlt gegen diese Banknote bei ihren Hauptanstalten in Wien und Budapest sofort aus Verlangen

Zwanzig Kronen

in gesetzlichem Metallgelde. Wien, 31. März. 1900.

OESTERREICHISCH-UNGARISCHE BANK.

B i l i n s k i,

Gouverneur.

Suess,

Generalrath.

Mecenseffy,

Generalsekretär.*

Sándor Natáliáról.

Megemlékeztünk róla tegnap, hogy a fiatal szerb király a hivatalos lapban édes anyját lázadónak nevezte. Ez az érdekes királyi kézirat a következőleg hangzik:

A király úgy július 8-án kelt proklamációjában, mint azóta mondott beszédeiben is a legnyomatékosabban hangsúlyozta, hogy a jövőben nem fogja eltérni, hogy a királyi ház körül intrikákat szőjenek és hogy szilárd elhatározása, hogy ilyen intrikákat, mint ellene és a haza ellen irányuló áruló vállalkozásokat a királyi háztól távol tartson. Ennek ellenére azóta ebben az irányban egyes kísérletek történtek, melyeken azonban a király megvetéssel tette tul magát. Nehány nappal ezelőtt azonban Natália volt királyné — itt lakó udvari marsalljának

nyílt levelezőlapot küldött, melyben a királyi párt a legsértőbb és legalacsonyabb kifejezésekkel megtámadja. Ennek következtében a király megbízásából ezennel közhírré tétetik, hogy mindazok az intrikák és tüntetések, melyeknek célja a királyi házat aláadni, hazaáruló vállalkozásnak tekintetnek, bármely oldalról jöjjenek is s bárki legyen is szerzőjük. Azok, kik arra törekcsenek, hogy a nyugalmat és a békét, melyet egy Szerbia, mint királya annyira szíven visel, valamiképpen megzavarják, tartsák szem előtt, hogy velük szemben egy fognak eljárni, mint izgatókkal és lázadókkal szemben kell eljárni.

Kivándorlás.

A központi statisztikai hivatal Havi-Közleménye szerint 1900. évi július hó folyamán a szoroson vett Magyarországon (Fiumével) 5811 utlevelet adtak ki. — Legtöbb utlevél Zemplén (463), Csik (420), Brassó (393), Szeben (307), Bács-Bodrog (295), Sáros (275), Nagy-Küküllő (254), Torontál (223), Ung (217), Szepes (196), Fogaras (161), Máramaros (132), Háromszék (126) vármegyékbeli, Budapest székesfővárosi (369), Pancsova (201), Ujvidék (108) thj. városokbeli illetőségű egyének részére adatott ki. Az utlevelek legnagyobb része általában Európába (2799), Romániába (1445), Amerikába (1439), Oroszországba (100) szökött. A Horvát-Szlavonországokban kiadott utlevelek száma 1732 volt, melyek legnagyobb része Bosznia-Hercegovinába (587) szökött.

A román-bolgár konfliktus.

A bolgár kormány álláspontja.

Szófia, szept. 11. (Saj. tud. táv.) A fejedelem csütörtökön érkezik haza, a mikor is döntő lépéseket várnak. Anynyi már bizonyos, hogy a bolgár kormány nem hajlandó Romániának különös garanciákat nyújtani és csak azok ellen kész eljárni, a kik bolgár törvények szerint egyáltalában büntethetők. — A szobranje októberben fog összeülni.

— Eh, hadd el! A legrútabb, a legmadár-ijesztőbb baka hadnagyot is szívesebben látom századomban, mint egy lovastisztet, még ha Marsot megszegyeníti is a külsejével. Mit érek én egy olyan tiszttel, a ki a legszebb parademarsot tönkreteszti baklövésével s a ki egy parányit sem tud lendíteni a legénység szellemén, mert maga is hatókör hozzá. Mindössze két hét van adva arra, hogy az ember öt úgy, a hogy, sebtiben betanítsa, s azután hajrá! egyenesen a gyakorlatra! Már előre is belekábulok azokba az ostobaságokba, a mit ez az ember a manővereken művelni fog. Nagy kő esnek le a szívemről s lelkemből hálát mondanék Istennek, ha már megérkeztem volna a gyakorlatokról, a nélkül, hogy ez a tisztelt vendég kalandjaival nyakamat szegnél!

Alig hogy eme szavait Nádpataky befejezte, belépett ordonánca, kezében egy vizit kártyával.

— Boltai hadnagy ur akarja tiszteletét tenni.

— Mondja meg neki, hogy most früstökölünk — szökött a kapitány, de Klára visszatartotta a szolgát, nehogy ezt az üzenetet átadja a látogatónak.

— Nem lehet öt olyan egyszerűen elutasítanunk. Te csak maradj nyugodtan, a helyeden apus, majd én fogadom öt, úgy, mint a hogy anyám halála óta tenni szoktam a látogatókkal.

Nemsokára már egymás mellett ült a két fiatal a szalonban, s mialatt egészen közömbös dolgokról társalogtak, érezte mindegyikük, hogy nem közömbösek egymás iránt, s hogy egyik is, másik is titokban egymást fürkészti.

— Ez a lány egyszerűen elragadó. Madonna és Vénus egy személyben! — gondolkodott magában Boltai. Kalap nélkül még sokkal bájosabbnak néz ki, mint a hogy reggel az utcán láttam. Igazi csapás, hogy már itt vannak a manőverek s nem lehet tovább is ilyen kedves ellenség körül taktikázni. Talán még sikerül addig tölük egy újabb vizitet kicsikarnom.

Klára viszont ekképen elmélkedett: Gyönyörű egy szál ember, tagadhatatlan. Mintája a férfi szépségnek. Sötét szemének pillantása ellentállhatatlan. Fogai gyönyörűek, a keze és lábai finomak, kicsinyek, termete igazi lovastisztnek való, karcsu és hajlékony. Jaj de kár, hogy már is gyakorlatra kell vonulnia! No, de talán módját lelem, hogy apus elmenetele előtt még hozzánk invitálja.

— Mondja kedves kisasszony, felocsudott már a tatája abból az ijedelemből, melylyel jövetelemnek híret vette — kérdezte tréfásan a fiatal tiszt — mert mikor ma reggel nála jelentkeztem, igen jól észrevettem, hogy nem banná, ha engem az ördög a szélrózsa bármely irányába elhordana. Éu ezért egy cseppet sem nehezelek a tatájára; korántsem kisasszony! Mi manőver vendégek, a kik a hadsereget látogatásunkkal szerencsétlétjük, joggal vagyunk

vándorsáskákhoz hasonlíthatók, a kiknek megjelenésétől mindenki retteg; mert a mi okosat és jót a csapatok véres verejtékkel létre hoznak, azt mi pár perc alatt halomra döntjük, megsemmisítjük. Mikor pedig tova vonulunk, azzal adunk dolgot a tiszt uraknak, hogy a katonákat a tőlünk rájuk ragadt rossz szokásoktól elkapassák.

— Nono! Olyan tulságosan még sem lehet nagy az a veszedelem, — szökött közbe pajzánul Klára kisasszony. Ellenkezőleg én meg vagyok győződve a felől, hogy ön derék támasza leend az én atyámnak, még pedig nem a század háztartását illető dolgokban, a kintinban, hanem a gyakorló téren.

— Nagysád, ez az előlegezett bizalom igen megtisztelő személyemet és erős tápot ad ambíciómnak, — e szavakra a vendég udvariasan meghajtotta magát a ház fiatal urnője előtt, miközben jó ideig rajta felejtette a lányon lelkes tekintetét. Azután tovább enyelegtek és tréfáloztak egymással a fiatalok, mintha nem is e napon látták volna egymást először az életben, hanem évek óta tartó barátság kötne össze őket egymással.

— No, hogy tetszik a vendég katona? — kérde leányát Nádpataky, midőn az újra visszatért a reggeliző asztal mellé.

— Nagyszerűen, papa.

— Nono! Nem az ám a fődolog, hogy a fiatal marsfi hogy tetszik te neked, hanem hogy tetszik én nekem, a főnökének; mert előre is

Bolgár mosakodás.

Szófia, szept. 11. (Saj. tud. táv.) A bolgár távirati ügynökség az *Agence Roumaine*-nak állítólag pontos értesülésével szemben a beszélgetést illetőleg, a melyet *Ivancsov* külügyminiszter Románia képviselőjével Szófiában július 28-án folytatott, fel van hatalmazva arra a kategórikus kijelentésre, hogy ebben a beszélgetésben, a mely a szófia-i román ügynökség titkárnak jelenlétében folyt, nem volt szó sem végleges ítéletről, sem a vizsgálóbíró megkereséséről. A miniszter csak azt mondta, hogy utasítást fog adni a vádlottak üldözésére, mihielyt elegendő bizonyítékaik lesznek, a melyek lehetővé teszik a bírói vizsgálat megindítását. Ezt az *Ivancsov* miniszter és *Misu* román diplomáciai ügynök közt váltott jegyzékekben is határozottan konstatálták.

Az utóbbinak augusztus 3/16-áról kelt jegyzéke erre vonatkozólag szó szerint azt mondja:

A fejedelmi kormány szembetűnő bizonyítékait fogja adni őszinte szándékának, hogy tette váltsa azt a nyilatkozatot, a melyet Excellenciád előttem a fejedelmi kormány ama szándékát illetőleg tenni méltóztatott hogy a macedon bizottság ellen el fog járni mihielyt bizonyítékaik lesznek e bizottság bűnösségére nézve.

Ivancsov miniszternek augusztus 6/19-én adott válasza szó szerint a következő: »Is-mémlem önnek, a mit már július 8-án szóval szerencsém volt kijelenteni *Mihajleanu* tanár sajnálatos meggyilkolása ügyében, hogy a fejedelmi kormány minden bűnös ellen el fog járni, akár ki legyen az, mihielyt bűnösségének bizonyítékai kezei közt lesznek.«

Ez a szó szerinti szövege annak, a mit *Ivancsov* miniszter tényleg beszélt és mondott. Ellenmondás van tehát nyilván az *Agence Roumaine* állításai, a melyek végleges ítéletről beszélnek és a román képviselő jegyzéke közt, a mely a »vétkesség bizonyítékait« szavakat tartalmazza, a melyeket a miniszter használt. Ehhez képest a bolgár távirati ügynökség újból kijelenti, hogy *Ivancsov* és *Nacovic*s miniszterek csak azt jelentették ki, hogy a bolgár kormány utasítást fog adni az összes vádlottak bírói üldözésére mihielyt elegendő

bizonyítéka lesz a bírói vizsgálat megindítására.

A bolgár távirati ügynökség ragaszkodik ahhoz, hogy az *Agence Roumaine* tévedést hozott a dologba és helytelen, ha nem rossz-hiszemű, hirt terjesztett. A bolgár távirati ügynökség tudomásul veszi az *Agence Roumaine* kijelentését, hogy a román-bolgár konfliktus már rég el volna intézve, ha csak a kellő bizonyítékok megszerzéséről volna szó és fölveti azt a kérdést, hogy mi tehette ezt a konfliktust oly tulzottá és lármássá, ha sohasem volt szó másról, mint erről. Végül a bolgár távirati ügynökség azt a reményét fejezi ki, hogy *Agence Roumaine* a konfliktus befejezését fogja jelenteni, mihielyt a román kormány átadja a bolgár kormánynak az utóbbi által kért bizonyítékokat.

A közegészségügyet államosítják.

A belügyminisztérium megtette az első lépést közegészségügyünk reformálására: kidolgozta a *községi és körorvosi intézményt államosító törvényjavaslat tervezetét.*

Az alábbiakban ismertetjük a tervezetet, mely a községi törvénytervezetnek alkotó része s azzal együtt kerül majd megvalósításra.

A tervezet mindenekelőtt kimondja, hogy a körorvosok az 1893. IV. törvényzcikk 21. §-ának szempontja alá eső állami tisztviselők, kikre nézve az 1885. XI. törvényzcikk határozmányai minden tekintetben kiterjednek. A körorvos más hivatalt csak a belügyminiszter engedélyével viselhet s rendszerint a községben, illetőleg kör székhelyén tartozik lakni. A körorvos a kör területén az orvosi, szülési, közegészségi és orvosrendőri teendőket végzi. E célra a tervezet takszative felsorolja a körorvos teendőit, különleges teendőként külön díjazást állapít meg neki s az illető közigazgatási testületekben előadói és tanácskozási joggal ruhazza föl.

A körorvosokat nyilvános pályázat útján a belügyminiszter nevezi ki. Fizetésüket az állampénztártól huzzák s az 1200 koronában állapítattik meg.

A törzsfizetésen felül a helyi viszonyokra való tekintettel a körorvosok még a nyugdíjba

be nem számítható működési pótlékban részesülnek. Annak legnagyobb mértéke azonban az 1200 koronát s így az összjavadalmazás a 2400 koronát nem haladja túl.

A körorvosi látogatások és rendelési, valamint a fuvardijait a miniszter állapítja meg. A körorvos, ha székhelye a legközelebbi gyógyszerértártól hét kilométernél nagyobb távolságra esik, kézi gyógyszerértárt tartani köteles.

Arról, hogy hol legyen körorvos, a tervezet így rendelkezik:

Minden községben, melynek 4000-nél több lakosa van, körorvosi állást rendszeresítenek, 6000 lakost meghaladó községben minden 6000 lakosra egy körorvos alkalmaztatik. 4000 lakosnál kevesebbet számláló községekből, a helyi viszonyok tekintetbe vételével, közegészségügyi körök alakíttatnak, mely körök lakossága azonban a 12,000-et meg nem haladhatja. Oly községek, melyek a helyi viszonyoknál fogva a szomszédos községekkel közegészségi körbe nem csoportosíthatók, a községi orvosi szolgálat ellátása tekintetéből kivételesen a hozzájuk legközelebb eső, 4000 lakosnál többet számláló mezővárosához, vagy községhez csatolhatók.

Azután meghatározza a tervezet, hogy az új községi törvényben kreálandó körfőnök mik az egészségügyi s egyéb teendői.

A körorvos községi segéd személyzete a szülésznő és a halottvizsgáló, kiknek kijelölésénél a körorvost előzetesen meg kell hallgatni.

A községek kötelesek az összes állami községek, tehát a körorvos részére is alkalmas lakásról gondoskodni s azt esetleg építés által is előteremteni.

Végül a jelen törvény életbeléptekor alkalmazásban levő községi és körorvosok állásukban kinevezés útján megerősíttetnek; ha azonban a belügyminiszter egyes körorvosi körököt a közszolgálat érdekében az eddigtől eltérő módon csoportosítani, vagy egyes körök székhelyét más községbe áttetni szükségesnek látná s az újalakított körben az illető orvos hivatalát megtartani nem lenne hajlandó; eddig élvezett törzsfizetéseknek megfelelő végkielégítésben részesítendő. A jelen törvény életbeléptekor alkalmazásban levő községi és körorvosok, amennyiben 1200 koronát meghaladó törzsfizetéssel vannak ellátva, annak élvezetében személyileg meghagyatnak. Nyugdíjba azonban csak az 1200 korona törzsfizetés számít be.

Mint látható, a törvényjavaslat jórészt segít a magyar orvosi rend legelhagyottabb részének, a községi és körorvosoknak bajain. Állami tisztviselőkké avatja őket. Ad nekik jogot a köteleesség mellé; megszabja a községnek az orvos iránt való köteleességeit, ad annyi minimális fizetést, amennyi eddig csak a legjobb körökkel járt, lehetővé teszi az anyagi előléptetést, ad nekik nyugdíjat, hogy a jövőre való gond nagy terhét róluk levegye.

A reform, mely természetesen meghagyja állásukban azokat, akik már benne vannak, új kilátást nyit a magyar orvosoknak, kiknek számára, mihielyt a javaslat törvénynyé válik, igen sok új körorvosi állás kínálkozik.

TAJÉKOZTATO.

Szept. 13. Városi közgyűlés.

Szept. 16. Az első nagyváradi ált. munkás betegsegélyző egyesület rendkívüli közgyűlése d. u. 8 órakor a Zöldfában.

Szept. 16. Kath. Legény-egylet táncvizalma a Zöldfa szálloda nagytermében.

Szept. 19. A gazdasági egyesület választmányának ülése, d. u. 8 órakor a megyeháznál.

Szept. 19. Megyei gyűlés.

Szept. 23. Az iparos ifjak szüreti mulatsága a Sasban.

mondhatom, hogy ha ő is csak olyan szeleburdi fráter lesz, mint az elődei, akikkel eddig közöm volt, egy hajszállal sem okosabb, akkor ugyan nem valami gyönyörűsége helyzete lesz az én oldalomon.

— Majd meglátod, hogy meg leszel vele elégedve, — veté ellen Klári apjának szavaira.

Nádpatakynak már nem sok kedve telt századjában; tizenkét éve volt már »törzsfőnök« s igen régóta áhította az őrnagyi pléhgallért. Az egyhangú kapitányi évek teljesen tönkretették idegzetét. Mint mondta, alig tudta szivlelni embereit s a legkisebb tévedés kihozta sodrából.

A bekövetkezendő események előre láthatók voltak.

A vendég katona már az első tévedésnél megkapta a kóstolót a kapitány nyers modorából.

A vörös posztó nem izgathatja úgy fel a bikát, mint a kapitányt a beosztott tiszttel azzal, hogy »zászlóalj« helyett, úgy, mint az a lovasságnál szokás, »eskadron«-t vezényelt. Ha rajta áll, odaszalad Boltaihoz és egy perc alatt megfogja őt.

— Ugyan kommandirozzon még trappot is a legénységnek, ha eskadront lát a szemé előtt — szól a legnagyobb indulat hangján, reszkette a méregtől Nádpatak. — Az Isten szent szerelmére, üsse bele az orrát a regle-

mentbe. Ön most a legidősebb hadnagy a századomban, mi lenne akkor, ha arra kerülne a sor, hogy engem kellene a manőveren helyettesíteni; ha távollétemben Önre kerülne a feladat, hogy a század felett a parancsnokságot átvegye és azt a tűzvonalba vezesse?

— Kommt Zeit, kommt Rath — gondolta magában a némettel Boltai — majd csak kivágnám magamat valahogy, ámbár kevés reménysugárt veszek észre a jövő láthatárán.

De nem tartotta tanácsosnak gondolatát élőszóval kifejezni.

Egy szép napon aztán, miután Boltai előző nap estéjén a kapitány házában a helyőrségtől elbucszott, a csapatok elindultak a gyakorlatra.

Az első napok egész normális lefolyást vettek. Simán ment minden, a kapitánynak rettenetes élményektől való aggodalma nem nyert beigazolást. A vendég katonának mind-éddig nem jutott más szerep, mint a szüntelen lőtás-futás felett való káromkodás.

Neki is gyalog kellett marsolni, mint a többi közlegénynek, lovat a világ minden kincséért sem adtak volna alája, már pedig a fárasztó, hosszú menetnek sehogysem voltak a lovas tisztnak inyére.

(Vége köv.)

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

A város életére messze kiható fontos közgyűlése lesz holnap Nagyváradi városának. A főjegyzői széket tölti be. Eltekintve attól, hogy ez az állás a polgármester után a legelső, de azért is nagy jelentőségű ez a választás, mert a két jelölt közül bármelyik kerül ki győztesen, esetleg egész csapat hivatalváltás következhet s bármelyiknek a helyét csak a legnagyobb előrelátással lehet betölteni.

A tegnapi nap érdekessége, a mely szerint a harmadik pályázó: *Darvassy Lajos* tanácsnok visszalépett, valószínűleg befolyással lesz a választás eredményére; de előre bajos volna megjósolni, hogy melyik pályázónak válik előnyére *Darvassy Lajos* visszalépése.

A közgyűlés elé különben még más érdekes ügyek is kerülnek s a 39 tárgy között nem egy fog vitát kelteni.

A tárgysorozat a következő:

Nagyváradi város törvényhatósági bizottságának 1900. évi szeptember 13-án, esetleg következő napjain mindenkor délután 3 órakort tartandó közgyűlésén a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. Polgármesteri havi jelentés.

2. A magyar királyi belügyminiszter ur leirata, melylyel »a fertőző betegségekkel szemben követendő eljárásról és fertőtlenítésről«, valamint a Szt. László-kórház részére alkotott illetve módosított szabályrendeletet jóváhagyja.

3. Ugyanannak leirata a város általános csatornázásának részletes tervei s költségvetésének jóváhagyása tárgyában s az ezzel kapcsolatos tanácsi előterjesztés.

4. A tanács előterjesztése az igazoló választmány megalakítása iránt.

5. Az üresedésben levő főjegyzői állásnak választás útján leendő betöltése.

6. A tanácsnak, mint állandó választmányának előterjesztése a Páris-patak hidjának kiszélesítése végett szükséges 13,5 négyszögöl területnek Rósingert Béni és neje tasádfői lakosoktól 500 korona vételáron leendő megvétele tárgyában.

7. Ugyanannak javaslata Hegedűs Géza nagyváradi lakosnak a Városligethez vezető ut megnyitásától folyólag fennmaradó telek megvétele iránt tett ajánlata tárgyában.

8. Ugyanannak javaslata a Posta-utca és a diszletraktár között fennmaradó telek eladása tárgyában.

9. Ugyanannak javaslata a hegyközségi választmány azon előterjesztése felett, melyben az első magyar bor bizományi szövetség támogatását kéri.

10. Ugyan annak jelentése a községi iskolák költségvetésének változatlan fenntartása s a polgári iskolánál párhuzamos osztály felállítása iránt.

11. A tanács előterjesztése a közigazgatási bizottságnak 265—342 kb. számú, a vízműtelep vízbőségének biztosítása céljából tervezett fenékgátak s ezzel kapcsolatos partbiztosítási művek engedélyezése tárgyában.

12. Ugyanannak előterjesztése a fenékgát építésére megtartott árlejtés eredményének jóváhagyása iránt.

13. A tanács, mint állandó választmány jelentése az 1901—1903. évekre szükséges tűzifa beszállításának vállalati uton való biztosítására megtartott árlejtés eredményéről.

14. Ugyanannak javaslata a város részére 1901. évben szükséges petróleum szállításra megtartott árlejtés eredményéről.

15. Ugyan annak javaslata a város részére 1901. évben szükséges gyertyaszállításra nézve megtartott árlejtés eredményéről.

16. U. annak jelentése a »Fekete Sas« alatti I. számú bolthelyiség bérletére megtartott árverés eredményéről.

17. U. az a »Szigligeti Színház«-ban a közrend fenntartása tárgyában alkotott szabályrendeletet betérjeszti.

18. U. annak javaslata dr. Dési Géza th. biz. tag azon indítványa felett, melyben a helypénzmentes piaci árusítást a helybeli kereskedők javára a hétfői napokra is kiterjeszteni kéri.

19. A tanács javaslata a Városmajorban lévő lóistálló kibővítése tárgyában.

20. U. a. javaslata a »Szigligeti Színház« megnyitásának programja tárgyában.

21. U. annak javaslata a nagyváradi női kereskedelmi iskola igazgatóságának azon kérvénye tárgyában, hogy ezen iskolát a város vegye át s gondoskodjék annak fenntartásáról.

22. U. annak javaslata az ügynevezett »Füzes« szükségkötöny bérletének felmondása, illetve a bérlet felmondásának elfogadása tárgyában.

23. Ugyanaz a Hazai aszfaltipar részvénytársasággal a törvényszéki palota előtti járda készítésére vonatkozólag kötött szerződést betérjeszti.

24. U. az a m. kir. Államvasutakkal a színházi villamos vezetéknek a felső vasúti hid középső pillérére leendő felerősítésére kötött szerződést.

25. U. az Pankolits Károly nagyváradi lakossal kötött földbérleti szerződést.

26. U. az Kotlacsák Jakab nagyváradi lakossal kötött földbérleti szerződést.

27. U. az a Klell Bélával a kir. tábla vízvezetéki munkálataira kötött szerződést.

28. U. az Akhandesz Istvánnal megkötött bérleti szerződést jóváhagyás végett betérjeszti.

29. U. az Vásárhelyi Miklós és Fazekas Zsigmond bérlet átruházás iránti kérvényét jóváhagyás végett betérjeszti.

30. Az állandó nyugdíj-bizottság előterjesztése Mátray György számtiszt nyugdíjazása tárgyában.

31. U. annak előterjesztése özv. Arany Ferenczné özvegyi ellátásának folyóvá tétele iránt.

32. Széchy Dénes irnok lemondása.

33. Lovass Zsigmond városi mérnök 4 heti,

34. Kágyi Lajos fogalmazó 4 heti,

35. Mertz Antal kórházi biztos 4 heti szabadságidő iránti kérvénye.

36. Dr. Rudnai Imre egyet. orvostudori oklevele.

37. Dr. Kiss Vilmos egyet. orvostudori oklevele.

38. Masztis Vladimir állatorvosi oklevele.

39. Szubjanker Józsefné szül. Sternberger Háni szülésznői oklevele.

Miről midőn a törvényhatóság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyben tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak a közgyűlést megelőző napon a városház tanácstermében kitéve lesznek és bárki által megtekinthetők.

Nagyváradi, 1900. szeptember 11-én.

Komlóssy József,
th. főjegyző.

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 20 fillérért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5-ig 40 fillérért. Más időben 1 korona.

* **A polgármester bejelentései.** A holnapi városi közgyűlésen a polgármester havi jelentése kapcsán több előterjesztést tesz. — Így bejelenti, hogy a nagyváradi ipartestület közszületét fejezte ki a törvényhatóságnak, amiért két iparost ösztöndíjjal kiküldött a párisi kiállítás tanulmányozására. Ugyancsak hálás közszületét fejezte ki *Szlávy Béla* honvéd ezredes az édes atya halála alkalmával kifejezett részvétért. — Bejelenti a polgármester még a *Fehér Kereszt* gyermekmenháznak megnyitását és az iskolaszék megalakulását.

* **Zichy Géza gróf jubileuma.** *Zichy Géza* gróf, a nagynevű zeneköltő és az Operaház volt intendánsa, immár negyedszázad óta működik a nemzeti zenede élén, mint annak el-

nöke. A nemzeti zenede ebből az alkalomból fényes jubileumi ünnepséget rendez Zichy gróf tiszteletére. A jubileum első napján nagy hangverseny lesz a Vigadóban s ennek egyik kiemelkedő pontja lesz a jubiláns új szimfoniai műve.

* **A megye, mint a város vendége.** A Szigligeti Színház megnyitási ünnepélyét minden nagyobb mozgalom nélkül csupán helyi kulturális mozzanat keretében óhajtja megtartani, úgy a város, mint a színügyi bizottság. Ez okból nem hívják meg a megnyitó ünnepélyre a szomszédos törvényhatóságokat. A városi tanács tegnap tartott ülésében kimondotta azonban, hogy Biharvármegye meghívását nem mellőzi s a vármegye képviselőjében *Szunyogh Péter* alispánt meghívják a megnyitó előadásra, valamint a diszközgyűlésre és a díszelőre.

* **A főjegyző választása.** A városi főjegyző választása foglalkoztatja most erősen a törvényhatóság tagjait. Tegnap a nagyváradi szabadelvűpártot értekezletre hívta össze dr. *Hoványi Géza* alelnök, a főjegyző választás tárgyában. Összegyűlt mintegy ötven törvényhatósági tag s *Hlatky Endre* elnök nyitotta meg az értekezletet. Előadta, hogy a Nagyváradi városánál megüresedett főjegyzői állásra hárman pályáztak; és pedig *Komlóssy József* th. főjegyző, *Rimler Károly* rendőrkapitány és *Darvassy Lajos* városi tanácsnok. A mai nap folyamán azonban *Darvassy Lajos* tanácsnok visszavonta pályázatát s így csak két jelölt versenyez az állásért. Mindkettő régebben szolgálja buzgalommal a várost s ezért azt hiszi, hogy leghelyesebb volna, ha a szabadelvűpárt nem jelölné hivatalosan egyiket sem, hanem nyílt kérdésnek hagyná a választást s a tagoknak szabad kezet hagyna a szavazásra nézve.

Az értekezlet egyhangulag elfogadta az elnök előterjesztését s így a szabadelvűpártnak a főjegyzői választásnál nem lesz hivatalos jelöltje.

A szabadelvűpárt így megmenekült attól, hogy a tagok között megint szétvonás legyen; mert bár a párt vezérférfiai *Komlóssy József* mellett vannak, a párttagok között *Rimler Károlynak* is szép számmal vannak hívei.

A 48-as párthoz tartozó városatyákat *Szokolay Tamás* elnök ma, szerdán este 6 órára ez uton hívja össze s kéri, hogy az értekezleten a 48-as Népkör helyiségében minél többen megjelenjen sziveskedjenek. — Ezen az értekezleten a holnapi közgyűlés tárgyait, de főleg a főjegyző választást beszélnek meg.

* **A polgári iskolából kimaradtak** ügyében Biharvármegye kir. tanfelügyelőségétől vették a következő figyelmeztetést: Azon nagyszámú szülőket, kiknek gyermekeit a nagyváradi községi polgári fiiskola első osztályába azért nem vették fel, mivel az eleve meghatározott szám már betelt, a párhuzamos első osztályt pedig megszüntették és a visszautasítás orvoslásáért a kir. tanfelügyelőséghez fordultak: tekintettel, hogy Nagyváradi város községi iskolaszéke és az állandó választmány épp úgy, mint Nagyváradi város közigazgatási bizottsága ezen polgári iskolánál az első párhuzamos osztály fenntartásának szükségességét mondotta ki s az ügy ez értelemben kerül a folyó hó 13-án tartandó törvényhatósági közgyűlés elé s így bizton lehet remélni, hogy a jogosult igények különben is kielégítést nyernek, — figyelmezte-

tem, hogy az ügy érdemleges elintézésének sürgetése czéljából *folyó hó 15-ig* a kir. tanfelügyelői hivatalban ne jelentkezzenek. Nagyvárad, 1900. szeptember 11. *Sipos Orbán* kir. tanfelügyelő.

* **A zónatarifa reformja.** Tudvalevő, hogy *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter a jelenleg érvényben levő zóna-díjszabást megváltoztatta, még pedig úgy, hogy a változtatásból az utazó közönségre nagy előnyök hárulnak. A reformált tarifának ez évi július elsején kellett volna érvénybe lépnie. Amde a pénzügyi kormány kebelében az életheleptetés előtt pénzügyi aggodalmak merültek föl aziránt, hogy az állam az új tarifánál néhány milliót vesztené. Ennek okát a tarifaszervezés némely helytelenségeiben találták a minisztériumban. Mert a díjszabásban a vidék nagyobb városai nem emelkednek ki, mint a központok, a hol pedig épp úgy összpontosul minden, mint az ország fővárosában. Ezt pedig a szomszédos forgalmak rendezése által kellett volna helyrehozni. Ez apró, de pénzügyi tekintetből mégis nagy jelentőségű fogyatékoságokat kijavítandó, a miniszterum tarifális bizottsága a díjszabás-jegyzéket alapos revízió alá veszi s ezzel elejét veszi a jövedelmek csökkenésének. A minisztériumban tervbe vették a zónáknak egygyel való megszorítását s így a vonalszakaszokat tizenötre emelik. A munkálatok serényen folynak s előreláthatólag az új rendszer november 1-én lép életbe.

* **A város mint részvényes.** A magyar borkereskedelem és borkereskedelem emelése érdekében nagyobb szabású mozgalom indult meg s egy bizományi és értékesítési szövetkezet van alakulóban, részvénytársasági alapon. Nagyvárad város hegyközsége megkereste a várost, hogy 10 darabot jegyezzen 1000 korona értékben a részvényekből s ez által mozdítsa elő a nagyfontosságú mozgalmat. A főszámvevő ellenzte ugyan a városi pénztár állapotára való tekintettel, a részvények jegyzését, de a tanács kimondotta, hogy 10 részvény aláírását hozza a holnapi közgyűlésen javaslatba a törvényhatóságnak.

* **Gólya és a kis leány.** Az Apáca-utcán tegnap délelőtt ott járt-kelt nagy szomorán egy gólya madár, fel-fel nézett a magasba, talán ott fönn repülő s a másik hazába szálló társainak hívó szótát hallgatta, azután ő is föl akart repülni s messze szállni:

»Messze, messze tengerekre,
Csak hogy el volt metszve szárnya.«

Éppen arra ment egy 11 esztendőös kis leány s a szegény rabmadár neki ment a kis leánynak, szembe szállott vele s a földre terte s vagdalni kezdte a mellét; azzal a ki őt megcsónkítva, harcképtelenné tette, nem tudott elbánni, gondolta, elbánni most ezzel, hiszen ez is *abból* a fajtából való. A kis leány sikoltozására többen oda siettek s egy magas ur, a melyeknek nem érte el a gólya madár a hosszú csőrével sem a szemét, megszabadította a kis leányt a haragos madár karmai közül. Mi pedig felhívjuk a rendőrség figyelmét erre a körülményre annyival is inkább, mivel már két ízben láttunk mi is hasonló jelenetet más utcában, ha már azt nem tudják megakadályozni, hogy ezeknek a szegény madaraknak rossz emberek el ne metéljék a szárnyát, legalább arra tanítsák meg őket, hogy hogyan kell bánni egy olyan rabbal, amelyiknek nincs egyéb hibája, minthogy disznek, játékszernek alkalmas.

* **Uj a dő a piaci kereskedőkre.** A nagyvárad piácson eddig azon helybeli kereskedők, kik bár nem a saját készítményű áruikat árulták, de a piaci kereskedéssel állandóan foglalkoztak, nem fizettek helypénzt. Az ujonnan alkotott szabályrendeletben azonban kifejezetten benne van, hogy mindazok kötelesek piaci helypénzt fizetni, a kik nem a saját készítményeiket árulják. Az új szabályrendelet már október 1-én életbe lép s így nagyon érthető

az az izgatottság és felháborodás, amit ezen új intézkedés keltett az érdekelt piaci kereskedők között, akik erősen meg lesznek adóztatva az új teherrel. Dr. *Dési Géza* törvényhatósági tag tegnap indítványt nyújtott be a törvényhatósághoz, a melyben ennek az új tehernek a mellőzését javasolja. Kifejti benne, hogy mennyire sértendő az új eljárás a piaci kereskedőket, akik már is túl vannak terhelve a különféle állami és városi adókkal. — A városi tanács azonban évenként nagy összeget vél az új helypénzből, s ezért az indítvány elvetését javasolja a holnapi közgyűlésnek.

* **A járásbíró büne.** *Lészay Andor* székelly udvarhelyi járásbíró letartóztatott. A székelly-udvarhelyi társadalomban előkelő szerepet játszott járásbíró hivatalos pénzeket »kezelt el«. Letartóztatása nagy feltűnést és izgatottságot keltett.

* **A hivatalos lapból.** *Szilvássy Alajos* p. ü. titkárt és nagyvárad p. ü. igazgató helyettest a király *Beregszászra* pénzügyigazgatóvá, *Balás Elemér* félegyházi albirót az edelőnyi járásbíróshoz járásbíróvá, dr. *Thury Endrét* a nagyvárad i. t. itélőtáblához berendelt jegyzőt az itteni törvényszékhez albiróvá nevezte ki, *Maros Endre* élesdi járásbíróshoz albirónak pedig saját kérelmére a nagyvárad vidéki járásbíróshoz leendő áthelyezését megengedte. — Az igazságügyminiszter *Nagy Dezső* nagyvárad p. ü. törvényszéki albirót az élesdi kir. járásbíróshoz mint végleges székhelyére rendelte ki.

* **A fenékgát építése.** A vízvezetési telep vizszolgáltatási képességének biztosítása végett a város fenékgátakat épített a vízműtelep mellett a Sebes-Körözsbe, a melyre már az árlejtést is megtartották. A munkálatokra a legelőnyösebb vállalkozó *Weimann Béla* mérnök, aki a fenékgátakat 26,000 koronáért hajlandó elkészíteni. *Pogány J.* ajánlatát, a mely szerint a fenékgátakat betonból akarta építeni, a városi tanács mellőzte.

* **Sikerült műtét.** Dr. *Grósz Emil* egyetemi tanárnak, dr. *Grósz Albert* egézs. tanácsos, nagyvárad kiáló orvos jeles képzettségű, országos híru specialista fiának egy igen sikerült szemészeti műtétéről értesülünk. *Mesterházy Imre*, a kapuczinus rend nagyvárad házifőnökének szemét veszélyes betegség és hályog támadta meg. Súlyos bajával a fővárosba utazott dr. *Grósz Emil* egyet. tanárhoz, aki a napokban megoperálta a beteg szemét, olyan sikeresen, hogy pár nap múlva a derék szerzetes teljesen gyógyulva érkezik vissza Nagyváradra.

* **Elgázolás rendőri segédlet mellett.** Tegnap reggel egy öreg paraszt embert igyekezett ki a vasut felé, mikor a Fő-utca és Sztaroveczky-utca keresztezésénél át akart menni — egy a nagy forgalom dacára örülten vágató egyfogatu nekiment és fellökte. Elsőbb a ló ment úgy neki, hogy rögtön felbukott és ezen helyzetben a kerekek végig mentek a lábán. Szerencsére komoly baja nem történt. A legfeltűnőbb az egészben az, hogy mindezt egy rendőr látta és nyugott egykedvűséggel nézte végig, hogy vágat tovább a különben 17-es számú egyfogatu s csak már midőn a láthatárról eltűnt, jött elő s összeszidta szegény öreget a miért nem tud vigyázni. Tudósítónk, ki az egésznek szemtanúja volt, megakart nézni a rendőr számát, de az róla teljesen hiányzott. Ez mindenesetre oly dolog, hogy még a rendőrkapitányság figyelmébe is lehetne ajánlani.

* **A jegyzők Arany János emlékére.** Az ország jegyzői testülete kegyeletes eszmével foglalkozik. Arról van szó, hogy a magyar jegyzők minden esztendőben megünneplik *Arany János* emlékét, mert a nagy költő, mint Nagy-Szalonta község jegyzője, rájuk is fényt és dicsőséget árasztott. A szép eszmét *Tokay Elek*

kőrösszeg-apáti-i jegyző penditette meg és az kollégái közt lelkes fogadtatásra talált. Az első Arany-ünnepet a fővárosban tervezik a jegyzők, azután *Nagy-Szalontán* gyűlnének össze s ott a Csonkatoronyban mutatnák be hódolatukat Arany János emlékének.

* **Az iskolában. Tanár:** Mikor Nagy Sándor született, ugyanazon éjjel *Herostratos* gyalázatos ténnyé következtében elégett *Dianának* fenséges temploma. (Egy tanuló jelentkezik). — No mi baj, *Kohn Mór*icz?

Kohn: Csak azt szeretném még tudni tanár ur, vajjon biztosítva volt-e?

* **A miben a török előjár.** Megszoktuk a törököt úgy hátul látni minden mozgalomban, hogy legtöbbször észre sem vesszük. Most azonban egy nevezetes ujtással megelőzött bennünket. Míg mi csak sürgetjük a hírlapbélyegek eltörlését, *Konstantinápolyban* megjelent egy császári rendelet, mely a török nyelvű lapokat bélyegmenteseknek nyilvánítja. Vajjon nem lehetne őket követnünk nekünk is abban, hogy a magyar, de csak a magyar nyelvű lapokat bélyegmentesen szállítanók a postán?

* **Elfogott cigány karaván.** Tegnap már megemlékeztünk arról a cigány karavánról, a melyik Oláh-Szentmiklóson garázdálkodott s kirabolt egy gazda embert. A nagyvárad rendőrség, értesülvén a rablásról, tegnap a nagyvásárban elfogott négy cigányembert, akik valószínűleg a rablást elkövették s szokás szerint elhagyták a karavánt, hogy elkerüljék a bajt. A csendőrség tegnap behozott Nagyváradra négy szakér cigányt; csupa asszony és gyermek mind. Ezeket Oláh-Szentmiklós mellett fogták el s teméntelen lopott holmi van náluk. A városban sokan megbámulták a cigány karavánt.

* **Az állategészségügy államosítása.** Az állategészségügy államosítása 1901. január hó elsejével lép életbe. Ez év végéig ki fogják nevezni az állami állatorvosokat is, számszerint hatszázat. Az állategészségügyi közszolgálat államosításával hét állategészségügyi kerületre osztják az országot. Az egyes kerületek székhelyei a következők: Budapest, Pozsony, Veszprém, Kassa, Nagyvárad, Temesvár és Kolozsvár. E kerületek élén állategészségügyi felügyelők fognak állani, a kiknek az állami állatorvosok közvetlenül alá lesznek rendelve.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: Nagy Máthé Albert és Nagy Máthé Anna férjezett *Tichy Gyuláné* mint gyermekei, Nagy Máthé Albertné szül. Veszter Anna mint menyje, *Tichy Gyula* mint veje, Nagy Máthé Vilma és Nagy Máthé Zoltán mint unokái, *kisfaludi, Liphay Györgyné* szül. *toporezi és görögői Görgey Anna* mint unokahuga, *kisfaludi Liphay György* mint sógora, *kisfaludi Liphay Arthur* mint öcsöce mélyen szomorodott szívvel jelentik a feledhetetlen jó anyja, nagyanyja, anyós nagynéni és az összes rokonság nevében néha özv. *Nagy Máthé Zsigmondné* szül. *marhonyai Soltész Amália* urnőnek, folyó év szeptember hó 9-én d. u. 2 órakor életének 74-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hűlt tetemei *Jászkarajenőn* f. hó 11-én d. e. történt megáldás után *Abauj-Szántóra* fognak szállíttatni és ott az ág. evang. templomból f. hó 12-én d. u. fél 5 órakor a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Kelt *Jászkarajenőn*, 1900. év szeptember hó 9-én. Áldás és béke lengjen a drága halott hamvai felett.

* **Aki magyar földben akar pihenni.** *Cramm Frida* báróné, aki a *Margit-sziget* kis szállójában e hónap 6-án hirtelen meghalt, tegnap bontották föl az orvostani intézetben és megállapították, hogy szívbaja ölte meg. Úgy volt, hogy a báróné *Drezdában* temetik el. Ettől a tervtől azonban a rokonság elállott. A báróné ugyanis husz esztendő óta a *Margit-szigeten* töltötte a nyarat és annyira megszerette a magyar fővárost, hogy több ízben azt han-

goztatta, hogy ha meghal, magyar földben akar pihenni. A család ezt a kívánságot kegyelettel teljesítendő, Budapesten temetteti el a német főúri hölgyet, aki a főváros előkelő társadalmának is kedvelt alakja volt. A báróné holttestét tegnap este szállították át az orvostani intézetből a kerepesi-úti temető halottas házába, ahonnan kedden délután fél 5 órakor temették. A báróné hagyatékában egy irást találtak, a melyben azt kívánja, hogy zeneszó mellett temessék.

* **Tűz a huszár kaszárnyában.** Tegnap délután fél 2 órakor sűrű füstgomoly szállott fel a Külváros felett s az őrtoronyból tüzet jeleztek. A Ferencz József huszárlaktanya egyik istállójának a padlása gyult ki s a padláson levő kevés takarmány égett nagy füsttel. Míg a tűzoltók megérkeztek, a katonák oltották a tüzet. Rövid idő múlva sikerült eloltani s megakadályozni a tűz terjedését. A tűzoltók Mezey Mihály parancsnokkal, a rendőrség pedig Rimpler Károly rendőrkapitánnyal jelentek meg a tűznél.

* **Hamza Miska Berlinben.** Hamza Miska nagyváradi híres bandája Berlinbe szerződött. Öt hónapig marad a német fővárosban, a honnan csak tavasszal szándékszik hazatérni. A 12 tagból álló banda f. hó 13-án este indul el Nagyváradról s már 16-án hangversenyeznek Berlinben.

* **Rablócsapat Vác környékén.** Körülbelül egy hét előtt Vác városában híre terjedt, hogy *hat rab megszökött a fegyházból.* A hír nem volt valótlán: a súlyos bűnnel terhelt rabok, a szigorúan őrzött fegyházból kitudtak menekülni és csak a szökés után egy-két órával vették észre a börtönőrök, hogy hat rab hiányzik. A megszökött rabok, miután szabadoknak érezték magukat, visszatértek régi mesterségükhöz. Három nap előtt Szirák faluból egy bérest küldött be a gazdája kocsin Vácra, akinek útja a kállói erdőn vezetett keresztül. A béres nem tért többé vissza, mikor pedig a keresésére indultak, megtalálták a kállói rengeteg közepén *meggyilkolva*, a tettesek a kocsit lovastól *elrabolták.* Majdnem rosszul járt Billinger Albert nógrád-kállói lakos is, akinek valami pörös ügyben kellett Vácra bemennie. Hogy oda elérjen, keresztül kellett szelnie az útjában álló váczi erdőt. Már benn volt az erdő mélyén, mikor a sűrűségből elébe ugrott négy férfi és pénzt követeltek tőle. Billinger az mondta, hogy mindene a kocsiján van, mely utána jön, mire az utonállók előresittek és egy pillanatra magára hagyták a megijedt embert. Billinger ezalatt befutott a rengetegbe és meg sem állt egészen hazáig, Szivákig, ahol a csendőröknek esetéről rögtön jelentést tett. A váczi erdőt is felkutatatta a csendőrség, de ép úgy eredménytelenül, mint a szomszédos erdősegeket is.

Takács Zoltán és büntársai.

A bankóhamisítók ügyében a nyomozás napról-napra nagyobb arányokat ölt. Minden óra újabb és újabb adatokat szolgáltat a rendőrség kezébe.

Most lett nyilvánvaló csak, mily messze ágaznak a szenzációs bűnügy szálai.

A rendőrség a vizsgálatot most már a szélrőzsa minden irányában folytatja. Az a gyanu, hogy Budapesten is egész sereg ember van beavatva a Takács-féle bankógyár titkába.

A bűnös ember egy csomó könnyen hívő embert, köztük nem egy családapát döntött szinte bűnbe. Ezek most mindenáron kibuvót

keresnek, de nem találnak egérutat a menekülésre.

A hamisítók fényképésze.

A legújabb áldozat Gruber István fényképész-segéd, a ki *Divald* Károly üllői-úti műtermében volt alkalmazva. Mézes-mázos szávaival s roppant rábeszélő tehetségével ezt a szerencsétlen fiatal embert is be tudta hálózni Takács s nem nyugodott addig, míg szövetségésévé nem szegődött.

Tegnap délután tartóztatta le a rendőrség s dr. Pekáry Ferencz, a vizsgálatot vezető rendőrkapitány nyomban vallatóra fogta. Gruber váltig azt erősíti, hogy ő nem tudott arról, hogy Takács roszban töri a fejét. Tőle csupán a fotografiát akarta megtanulni. Eleinte szóba sem akart állni Takácscsal, ez azonban addig járt a nyakára, a mig meg nem ígérte, hogy beavatja a fototipografia mesterségébe.

Pekáry rendőrkapitány ma délelőttre maga elé idézte *Divald* Károly fényképészt is. *Divald* elmondta a vizsgálatot vezető kapitánynak, hogy neki feltűnt, a mikor Grubert Takácscsal érintkezni látta.

Mindjárt figyelmeztette Grubert, hogy Takács rovott multa ember, a ki roszban törheti fejét.

Divald beismerte Pekáry előtt, hogy Gruber azt is mondta neki, hogy Takács egy hamis százast mutatott neki.

Ő nyomban megróta Grubert, hogy miért nem jelentette be a dolgot a rendőrségnek. Gruber azonban úgy nyilatkozott, hogy ő nem tudta, hogy ezt fel kellett jelentenie.

Kihallgatta Pekáry kapitány *Zachar* koresmárost is és *Alexy* fotográfus segédet is.

A törvényszék határozata.

A lapok azt irták, hogy dr. Takács Zoltán és négy büntársa ügyében a törvényszék már tegnapelőtt határozott.

Ez a közlés azonban téves, mert a bíróság vádtanácsa, Czárán bíró elnöklése mellett csak tegnap délben ült össze, hogy a nevezett foglyok további fogvatartása dolgában határozatot hozzon.

A vizsgálóbíró dr. Takács, valamint *Csapó* József, *Oravetz* János, *Bálint* Ferencz és özv. *Korda* Brigitta, a többi pénzhamisítókkal szemben az előzetes letartóztatását elrendelte, a mit ők megfeleltek. De hasztalan.

A törvényszék vádtanácsa ugyanis, Ruttay István bíró előadása alapján helyben hagyta a vizsgálóbíró intézkedését, kimondva, hogy a fogság fentartását a büntett súlyossága indokolja.

Az iratok holnap visszakerülnek a vizsgálóbíróhoz, a ki csak azután fogja részletesen kihallgatni a vádlottakat. A nagy pénzhamisító banda tagjait egyébként még mindig kutatja a rendőrség.

Kinai háboru.

A háboru mai állásáról a következő **táv-irataink** szólnak:

Németország nyugtalan.

Berlin, szept. 11. (Saját tud. táv.) Politikai körökben a helyzetet kissé pesszimistikusan kezdik megítélni. Az eddigi fenhéjazást józanabb hang váltja fel. A lapok sejtetni engedik, hogy Németországnak a kínai kérdésben való magatartása *komplikációkat idézhet elő Oroszországgal.* A tárgyalások az orosz

javaslat dolgában még nincsenek befejezve, annyi azonban már bizonyos, hogy Oroszország és Amerika már a legközelebbi napokban visszavonják csapataikat Pekingből. A német külügyi kormány tegnap óta élénk sürgönyváltásban van Salisbury angol miniszterelnökkel és nem valószínű, hogy Németország és Anglia közös eljárásban fognak megegyezni, mely Peking tartósabb megszállására fog vezetni.

A német válasz.

London, szeptember 11. (Saját tud. távirata.) A »Daily Telegraph« szerint a német kormány már válaszolt az orosz javaslatra. A német külügyi hivatal válaszában a többi között azt mondja, hogy: „Németországnak *Kínában követett politikája nem azonos Oroszországgal.*“

Li-Hung-Csang megbízó levelei.

London, szept. 11. (Saját tud. távirata.) A Reuter-ügynökség értesül: Li-Hung-Csang átnyújtotta a hatalmaknak a megbízó-leveleket, a melyekkel kinevezték a meghatalmazottakat a béketárgyalásokhoz. E megbízólevelek valódiságát, a melyek a császár udvartartásából származnak, aligha lehet kétségbevonni.

Washington, szeptember 11. (Saját tud. távirata.) Vutingfang kínai követ a külügyi hivatalnak császári ediktumot nyújtott át, a mely két héttel ezelőtt kelt és a melylyel Li-Hung-Csang meghatalmaztatott, hogy a viszályok eloszlásán működjenek és belátása szerint bármiféle javaslatot teheszen, a nélkül, hogy a császárhoz kellene fordulnia. A megbízó-levelet olyannak jelentik ki, a mely minden kifogást alkalmas eloszlalni arra nézve, hogy Li-Hung-Csang a béketárgyalások vezetésére kellő képesséssel bír.

A helyzet Pekingben.

Washington, szept. 11. (Saját tud. távirata.) Chaffee tábornok jelenti Pekingből e hó 4-éről: A jelek szaporodnak arra nézve, hogy itt a diplomáciai összeköttetés hosszú ideig nem fog megújulni. Az orosz követség a legrövidebb idő alatt Tiencinbe megy. Bizonyosnak tartom, hogy a mig az idegen hadsereg Pekingben marad, a kínai kormány nem tér ide vissza. Ha ez a föltevés helyes, úgy követségünk nem intézhet el diplomáciai feladatokat. Véleményem az, hogy Pekinget csak táborul kellene használni a szövetséges hadsereg részére, mig a hatalmak más pontokon el nem helyezkednek.

Rendzavarások Hongkongban.

Hongkong, szept. 11. (Saját tud. távirata.) A rendzavarásoknál, a melyek itt és Kantonban a szombatról vasárnapra virradó éjjel előfordultak, négy embert megöltek és tíz embert megsebesítettek.

Igazságszolgáltatás.

Papp Bélák a kuria előtt.

A szatmári testvérgyilkosságot e hónap 13-án, csütörtökön tárgyalja a kir. kuria I. büntető tanácsa, *Czorda* Bódog elnöklete alatt, *Székács* Ferencz bíró előadásában. Tekintettel

arra, hogy az elsőfokú bíróság halálos ítéletet mondott ki és az eljáró védők helybeli képviselőt nem rendeltek, a kuria arra az esetre, ha a vidéki védők a főtárgyalásra nem jelennek meg, most először alkalmazta az új büntető perrendtartás azon intézkedését, hogy a kuria, ha ezt az ügy körülményeinél fogva célszerűnek találja, hivatalból rendelt ki védőt. A kuria a három vádlott részére ifj. Erdélyi Sándor, Horánszky Dezső és Okolicsányi Géza budapesti ügyvédekkel rendelte ki védőket, de miután Horánszky akadályozva van, helyette Günther Antal rendeltetett ki. Nagyon természetesen, hogyha a vádlottak által megbízott szatmári védők a főtárgyaláson megjelennek, ami valószínű, a hivatalból kirendelt védők működése megszűnik. A főtárgyaláson a vádat maga Hammersberg Jenő koronabíró fogja előterjeszteni, aki ez alkalomból megszakítja szabadság idejét.

IRODALOM.

Jogisme a gazdasági akadémia és tanintézetek hallgatói s gyakorlati gazdák részére. Gerlóczy Géza, a Kassai gazdasági tanintézet közgazdasági és jogi tanszékének tanára, a »Gyakorlati Mezőgazda« felelős szerkesztője a napokban adta ki »Jogisme a gazdasági akadémia és tanintézetek hallgatói s gyakorlati gazdák részére« című könyvét. Ezen munka régóta érzett hiányt pótol a mezőgazdasággal foglalkozók körében, mert a mellett, hogy az ős termelésre vonatkozó összes, törvényen vagy rendeleten alapuló jogi szabályokat rendszeres és könnyen megérthető irányban megismerteti, ezenfelül részletesen méltatja az összes magánjogi és közjogi szabályokat, a melyek a gazdát úgy az általános miveltség, mint a gyakorlati élet szempontjából kiválóan érdekli, szóval felöleli az egész jogéletet. A mű a szerző kiadásában jelent meg, ára 5 korona. Megrendelhető a szerzőnél; Kassán a gazdasági tanintézetben.

TANÜGY.

Katholikus Tanügy. A Gyürky Ödön szerkesztésében megjelenő hézagpótló folyóirat 2-3. kötetű számát vettük a következő tartalommal:

Legfontosabb benne a középiskolai hittanítás új tanterve, mely a magyar püspöki karnak 1900. jan. 29-én tartott közös tanácskozása határozatából bocsátott ki. Az új tárgyfelosztás osztályonként a következő:

I. osztály: Katekizmus.

II. osztály: Ó-szövetségi bibliai történet.

III. osztály: Új-szövetségi bibliai történet.

IV. osztály: Szerkesztéstan.

V. osztály: Hittan.

VI. osztály: Erkölctan.

VII. osztály: Egyháztörténet.

VIII. osztály: Apologetika.

A tantervhez bő utasítások vannak mellékelve. Erdélyi Károly dr. a középiskolákban olvasandó keresztény, különösen középkori klasszikusok jegyzékét állítja össze, Hirling Antal dr. Nagy-Németország néhány internátusáról, Bihar F. pedig Quintilianus pedagógiájáról irt. Olasz József dr. Történeti Tankönyveink cím alatt Mangold tankönyveinek tendenciózus protestáns szellemét és a történelemnek meghamisítását mutatja ki. Az »Irodalom« rovatban Kövesdy Jenő Szilvek munkáját (Hol állítsunk kath. egyetemet?) ismerteti, helyesen jegyezve meg, hogy itt nem a hol, hanem a miből kérdése a fő. Persze egyik kérdésre sem röpiratokkal, hanem tettel kellene felelnie egy újkori Pázmány Péternek. A füzetet egyes apró cikkek és beküldött művek jegyzéke zárja be.

REGÉNY-CSARNOK.

Balny város titka.

Regény.

Francziából fordította: K-Ö.

41.

VIII.

— Lucienek igaza van, szolt a békebíró. Ön nem teljesen szabad, nincs joga jövőjéről atyja beleegyezése nélkül rendelkezni. Nem látja-e előre, hogy mit felelne akkor, ha ön a Lucie számára kérné tőle a nevét?

— Ön nem ismeri atyámat ha a... harag első percei elmúlnak, jobban fogja barátjának, mint pénzének elvesztését sajnálni. Meg fog indulni Lucie sorsán, atyja örütségének ártatlan áldozatán. Ne álljon tehát ellent Frémont ur, én értem az ön intencióját, de nem fogadom el sem azokat, sem Lucie visszautasítását.

— Én megmondtam önnek, a mit elmondani kötelességemnek tartotam. En józan észszel beszéltem, ön szívével felelt.

— Lucie, folytatta Jakab a fiatal leány felé fordulva, ha kegyed akarja, én rögtön visszavonom szavamat, de higgye el, atyám, ha itt volna csak helyeselné ajánlatomat. Felkérem Ö nagyságát és Márta kisasszonyt, ítéljenek ők a dologban.

Kegyednek ittmaradása lehetetlen. Minden csak szomorú emlékeket keltene önben; azonfelül hová megy akkor, ha Ledoux irodáját és házat elárverezik? El kell hagynia a vidéket. Béreljen valahol, például Videwilleben egy kis házat, hol Jeanne asszonnyal meghúzódhatik. Márta kisasszony időről-időre meglátogatja önt s néhány napot együtt töltenek.

Én visszatérek atyám mellé Amerikába, hogy neki segítségére legyek... Gyakran irok majd önnek, Frémont ur pedig lesz szives ön-ről hirt adni néha. Ott azután gondolkodhatik a dolog felől... egy szó és én repülök ide önért.

Számítok önre Frémont ur, hogy lehetőleg türethetővé teszi Lucie helyzetét, hogy örködni fog felette.

— Igen, kedves barátom, számíthat rám valamint nőmre és leányomra is.

— És ön, Lucie, elfogadja-e tiszta szívből tett ajánlatomat? Nagy megnyugvás volna számomra, ha Balnytól távol tudnám ilyen barátok védelme alatt.

— Én azt teszem, a mit Frémont ur tanácsol. Nekem már úgy is mindegy, akár mi lesz velem. De ön az előbb egy házacská kibérléséről beszélt, holott maga mondta az előbb, hogy semmim sem marad. Ki fizetné azt?

— A miatt ne nyugtalankodjék. Frémont ur és én gondoskodni fogunk, hogy ne szenvedjen szűkséget.

— Nem, Jakab, szolt Lucie fölkelve, azt nem fogadhatom el.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

József kir. herceg állapota.

Alesuth, szept. 11. (Saját tud. táv.) József kir. herceg állapota javult. Ma már a második kötést tették fájó lábára s most már mankón járhat. Pár nap múlva járókötést kap, a mikor minden veszélyen túl lesz.

Két beszámolóról.

Budapest, szeptember 11. (Saját tud. távirata.) A Nemzet mai hire szerint Tisza István gróf és Apponyi Albert országgyűlési képviselők beszámolójukban bizonyítani fogják, hogy Magyarországnak

semmi oka sincsen az osztrák eseményeket máskép, mint passive szemlélni.

Hegedüs miniszter Párisban.

Páris, szept. 11. (Saját tud. táv.) Szombaton Hegedüs miniszter kíséretével a Vincennesben lévő magyar vasutkiállítást tekintette meg, a melynek szakszerű berendezése legnagyobb meglepedését nyerte ki. A vasutkiállításnál az államvasutak, a győri vasutársaság, Danubius, Slick, Walsler és a Ganz-társaság kiállított tárgyai tetszetek különösen a miniszternek. Innen a motor pavillonhoz indultak, hol a Ganz-gyár által kiállított és általános elismert petroleum-motorokat működésben mutattatta be magának a miniszter. A köztársaság elnöke, ki jelenleg Rambuilletben tartózkodik, értesítvén, hogy Hegedüs miniszter Párisban időzik, rendelkezésére bocsátotta vasárnap estére az Opera Comiqueben lévő elnöki páholyt, a mit a miniszter köszönettel fogadott el és Mignont végignézte. Vasárnap délelőtt Hegedüs kíséretével megtekintette a hadügyi, vadászati, halászati, faipari és erdészeti kiállításainkat, a mely utóbbinál a miniszter örömmel győződött meg arról, hogy a többi nemzetek hasonló csoportjaihoz képest a miénk van a legszebben elrendezve.

A szivtelen család.

Budapest, szept. 11. (Saját tud. táv.) Tegnap Ujpest borzasztó drámának volt a színhelye. Keserü Béla fiatal iparos a deák-utczai 5. számú szülei háza előtt meglötte magát s haldokolva vitték be a rendőrségre.

A fiatal ember előkelő családból származik, atyja magasrangú hivatalnok s a fiverei is már előkelő állásban vannak. Az egész család a szegény iparos fiukat megvetette, elidegenedett tőle s minden összeköttetést megszakítottak vele, a mi a szegény fiúnak nagyon rosszul esett.

Midőn ma újra elakart látogatni családjához, zárt ajtókra talált és ismételt kérésére is elutasították, annyira szívére vette, hogy még ott öngyilkossá lett.

Midőn a rendőrségre beszállították, a haldokló utolsó kívánságára édes anyját hitták meg. Egy rendőr el is ment a lakásukra, azonban be sem eresztették s csak az aljegyző fivére jött ki, a ki azt mondta a rendőrnek, hogy anyja nagyon beteg s nem tehet eleget a kívánságának.

Midőn a nép a szivtelen választ megtudta, felzudult, nagy tüntetésben tört ki s megostromolta a házat, annak összes ablakait bevverte. A Keserü család llen mindenütt a legnagyobb ellenszenvvel viselkednek.

Halmos polgármester Párisban.

Páris, szept. 11. (Saj. tud. táv.) Tegnap érkezett ide Halmos polgármester a kiállítás tanumányozására. Ma délelőtt tisztelgett Hegedüs miniszternél és Lukács kormánybiztosnál, kik a polgármesternek gratuláltak a főváros kiállításához, a mely tudvalevőleg a Grand Prix nyerte el.

A trónörökös a német hadgyakorlatokon.

Stettin, szept. 11. (Saját tud. táv.) Ferencz Ferdinánd főherceg ma reggel 6 órakor Vilmos császárral vasuton a hadgyakorlatok színhelyére ment.

